

שבוע טוב מאולפנת חורב

"כי אני הכבדתי את לבו" – הרב עודד

שבני ישראל חלשים ומפחדים להתעמת עם אדום עמון ומואב, וכך הוא מקבל את האומץ לצאת ולהילחם עם בני ישראל.

מה שסיחון לא יודע, שהסיבה שבני ישראל מוותרים על מאבק מול אדום עמון ומואב היא לא בגלל חולשתם אלא מפני שהקב"ה כך ציווה את בני ישראל. כפי שכתוב בספר דברים ביחס לאדום "אתם עברים בגבול אחיכם בני עשו הישבים בשעיר וייראו מכם ונשמרתם מאד אל תתגרו במ כי לא אתן לכם מארצם עד מדרך כף רגל כי ירשה לעשו נתתי את הר שעיר" (דברים ב' ה') וביחס למואב "ויאמר ה' אלי אל תצר את מואב ואל תתגר במ מלחמה כי לא אתן לך מארצו ירשה כי לבני לוט נתתי את ער ירשה" (דברים ב' ט') ובהמשך ביחס לעמון "אתה עבר היום את גבול מואב את ער וקרבת מול בני עמון אל תצרם ואל תתגר במ כי לא אתן מארץ בני עמון לך ירשה כי לבני לוט נתתה ירשה" (דברים ב' י"ט). סיחון לא יודע מכל הציוויים הללו ולכן היה לו האומץ להילחם בישראל וליפול בידם. כך גם אצל פרעה. הקב"ה מתגלה אל כל העולם כולו, ומי שרוצה להתעקש יכול. "בדרך שאדם רוצה לילך, מוליכים אותו"

הסברים שונים ניתנו לעניין זה, ונראה לבאר שהכבדת לב פרעה, לא הייתה על ידי התערבות על טבעית של הקב"ה, אלא שהקב"ה מראה לפרעה את העולם ואת המציאות באופן שפרעה יכול להתעקש ולא לראות את יד ה'. אנו יודעים שהעולם לשון העלם, אפשר לראות בכל דבר את מעשה ה' ואפשר להתעקש ולהכחיש חלילה את מציאות ה'. הכבדת לב פרעה לפי זה, משמעה כי הקב"ה מופיע בעולם באופן שמאפשר לפרעה ולרשעים להמשיך ולהתעקש בכפירתם.

אפשר לראות דוגמה נוספת לכך אצל סיחון מלך האמורי. בפרשת חוקת (במדבר כ"א כ"א) נאמר "וישלח ישראל מלאכים אל סיחון מלך האמרי לאמר אעברה בארצך לא נטה בשדה ובכרם לא נשתה מי באר בדרך המלך נלך עד אשר נעבר גבלך ולא נתן סיחון את ישראל עבר בגבולו" ובפרשת דברים (ב' ל') נאמר "ולא אבה סיחון מלך חשבון העברנו בו כי הקשה ה' אלקיך את רוחו ואמץ את לבבו למען תתו בידך כיום הזה"

כיצד הקשה ה' אל לב סיחון? סיחון רואה כיצד מלך אדום מסרב לבקשתם של ישראל לעבור בגבולו ויוצא מולם "בעם כבד וביד חזקה וימאן אדום נתון את ישראל עובר בגבולו ויט ישראל מעליו" (במדבר כ' כ') וכן אצל עמון ומואב (דברים ב' י"ח) וסיחון מקבל את הרושם המוטעה

בתחילת פרשת בא אומרת לנו התורה "ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי אתתי אלה בקרבו" (שמות י"א) ובהמשך הפרשה "ויחזק ה' את לב פרעה ולא שלח את בני ישראל" (שמות י"ב). רעיון הכבדת לב פרעה מלווה אותנו לאורך המכות כבר מפרשת וארא כפי שנאמר "ואני אקשה את לב פרעה" (שמות ז' ג'). וצריכים להבין מה משמעותו, שהרי עקרון הבחירה החופשית הוא אחד מהעיקרים בתורה כמו שנאמר "החיים והמוות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים" (דברים ל' י"ט). ובחז"ל "אמר רבי חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" (בבלי ברכות לג ע"ב) וכן "הכל צפוי והרשות נתונה" (אבות ג' ט') וכך כותב הרמב"ם במורה נבוכים (חלק ג' י"ז) "יסוד תורת משה רבנו עליו השלום וכל ההולכים אחריה היא שהאדם בעל יכולת מוחלטת... שיהא האדם בעל יכולת על כל אשר יחפוץ או יבחר ממה שיש לו יכולת עליו, וזה יסוד שתודה לה' לא נשמע כלל באומתנו הפכו". ואם כן כיצד נשללה הבחירה מפרעה? ויותר מכך, כיצד הקב"ה מעניש את פרעה ואת המצרים, כפי שנאמר כבר לאברהם בברית בין הבתרים "ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי" (בראשית ט"ו י"ג), על מעשה שלא הייתה להם בחירה עליו.

שבת שכבה ח'

שבת שכבה ט'

יום עיון חלמיש

בנות והורים יקרים,

ברצוננו לעדכן אתכם בנעשה באולפנא בשבוע החולף:

שבתות שכבה

בשבת האחרונה פרשת "וארא", התקיימו שבתות שכבה לכיתות ח' וט' השבת של בנות כיתה ח' התקיימה באולפנת נווה דקלים בישוב ניצן ועסקה בנושא "כיבוד הורים". את השבת ליווה הרב אורן זרגרי שדיבר על חשיבות הקשר עם ההורים, וסיפר סיפורים מרתקים ומעוררי מחשבה. הבנות נהנו מאוד בשבת מהאווירה, מהסעודות השירים והשיחות ולקחו חלק פעיל בהכנות לקראתה ובמהלך השבת עצמה תודה רבה לרכזת החברתית לרכזת השכבה ולמחנכות שליוו את השבת.

השבת של בנות כיתה ט' התקיימה באולפנא ועסקה בנושא "דרך המלך" - במהות התורה כדרך חיים מרוממת, מגדלת, משמעותית ומשמחת.

את השבת ליווה אביאל פרנס ומשפחתו, שהעביר לבנות שיחות מרתקות ועונג שבת בנושא, ועורר אותן להרבה מחשבה ותובנות חדשות. בנות השכבה עבדו קשה לקראת השבת בעריכה, בקישוט, בכתיבת עלון שכבתי ובהכנת פעילות כיתתית ודברי תורה, ונהנו מאוד מאווירת השבת החמה והמגבשת ומהצ'ופרים השונים שחיכו להן בחדרים, בסעודות ובקידוש. תודה רבה לרכזות החברתיות לרכזות השכבה ולמחנכות שליוו את השבת.

יום עיון חלמיש

ביום ראשון יצאו בנות שכבה י"ב ליום עיון באלון שבות בנושא גוף נפש במסגרת שיעורי חלמיש. הבנות שמעו הרצאה מרתקת מפי נעמה אנסבכר: "לבחור ולא לזרום", השתתפו בסדנת תנועה בשילוב הדרכה בנושא מודעות הגוף ועוד. יום העיון התנהל באווירה נעימה ובליווי צוות המחנכות ורכזת חלמיש שארגנה את היום - תודתנו נתונה להן.

טיול ארץ

בנות מגמת ארץ ישראל של שכבות י' ו-י"ב יצאו השבוע לשלושה ימים של מסע לימודי-חוויתי בצפון הארץ.

ביום שני הן ביקרו בגשר הישנה וחזו במודל מפעל החשמל בנהריים, שם הן שמעו את סיפור הקרב בגשר הישנה בתש"ח ודנו בהסכם השלום עם ירדן. לאחר מכן עלו לגולן וביקרו בגמלא, בתצפית הנשרים, במפל ובעתיקות גמלא, שם נחשפו לסיפור נפילתה במרד הגדול. בהמשך היום הבנות ביקרו באנדרטת אלי כהן באליעד ולסיום היום פגשו את יעקב שה-לבן בתל א-סקי שריתק את הבנות בסיפור הקרב במקום במלחמת יום הכיפורים והעביר אותן ניווט חשוך במקום. היום הסתיים בלינת שטח באוהל בחאן אלעל במושב אבני איתן.

היום השלישי נפתח בביקור בדגניה, בסיפור על אם הקבוצות והקיבוצים אל מול הטנק הסורי שנעצר בכניסה לקיבוץ בתש"ח. והמשיך בביקור בסכר דגניה ושיח על הסיבות לבנייתו ועל מפלס הכנרת. משם המשיכו הבנות אל שביל ישראל ל'חורשת האקליפטוס' של נעמי שמר עם בית המוטור שם למדו על קבוצת כנרת ועל תימני כנרת ומשם צעדו אל בית הקברות של כנרת שם קבורה רחל, נעמי שמר ועוד רבים ומשפיעים.

בהמשך היום הבנות ביקרו בראש פינה ולמדו על סיפור מושבות העליה הראשונה כשברקע מפכפך נחל ראש פינה שוצף וגועש. משם המשיכו אל אגמון החולה לצפיה בעגורים ובבעלי חיים נוספים בשמורה המיוחדת. בדרך אל האכסניה בפקיעין הבנות עברו בצפת לסיור באולמות מן המאה ה-16 ואף זכו לעשות הפרשת חלה ולאפות בתנור העתיק הקיים במבנה. היום הסתיים בפקיעין במיצג על החברה הדרוזית.

יום רביעי נפתח בסיור מוזיקלי בפקיעין העתיקה ובו סופר סיפור ההתיישבות היהודית במקום והאחיזה בו מאז חורבן הבית. משם המשיכו הבנות אל מרכז המבקרים של 'מקורות' במאגר אשכול בו הצוות המקומי התרשם מאוד מהידיעות הרבות של בנותינו והסתיים בבית שערים עם סיפורו של רבי יהודה הנשיא ונדידת הסנהדרין בגליל. סיכום הטיול היה בפסל אלכסנדר זייד על גבעות שייח' אבריק.

ברוך ה' אלו היו שלושה ימים עמוסים וגדושים. החוויה היתה משמעותית. בסיכום הבנות העלו תובנות וחוויות מהימים והסבירו עד כמה ההתבוננות בעבר נותנת כוח לעתיד, עד כמה החיבור לשרשרת הדורות הוא משמעותי וקיומי וכיצד סיפורי ההיאחזות והלחימה נותנים פרופרציות אחרות על החיים שלנו כאן היום. וכמובן- ראינו שיש לנו ארץ נהדרת ועכשיו כשהכל ירוק היא אף יפה שבעתיים. תודה גדולה למורת המגמה הודיה שבנתה את הטיול מתחילתו ועד סופו והדריכה במהלכו.

טיול ארץ

תמידה מספרת על טיול - איב אולדין י"ב

"אלף ליר לצבון מקולן עד חרמון

עד כינת ועד ארמה,

נצחי ופלי ירפי ארמון,

יבדד עד מדבר השממה"...

*

קלה אסב בקצרה חוויה מיוחדת לא לולש ימים מאים ועמוסים אבא ננסה..

אז התחלנו את הטיול בסיפורה לא גלר ותמות הכח בנהריים ועברנו דרך אמא, דאניה, החולה, בית קברות כינת צבת סקיפון,

ראל פינה, תל סאקי, בית לערים ועוד ועוד עד לסיימון חייבות ומותלות באנדריטת אכסנדרי צייד הצופה על כל זמק יציל,

רכס הכרמל ופאילי התחטן בלקיעה יספסייה!

חווינו פלוט לולש ימים מטרימים לא צבון ירוק פורח וצורח מאים בטבע, חלוציות ויבדות

צבנו אראות את הלדות והכינת מוצבים אמלמי ברכה, צבנו בלולש ימים לא איחוד מרתק ומצחיק, וצבנו באנליסי, נופים, ניאונים וריחות מיוחדים...

*

ובדקי אנחנו רוצות אומרי מדב אמורה פודיה על טיול מדפים בטרון!!

על הפקעה לממש ממל לא מובנת מאיו!

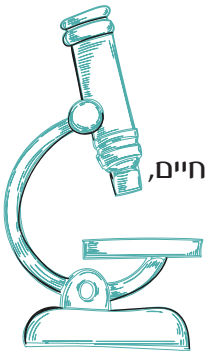
ועל באמת ראעים קסומים לצבנו אפיות בהם חלק!

מדב!!

יום מגמות

מגמת ביוטכנולוגיה

מגמת ביוטכנולוגיה ביקרה במכון הוולקני לחקר הצמח בראשון לציון. הבנות שמעו הרצאה מרתקת על ביומימיקרי ושימושים שונים לחיקוי מבנים צמחיים, ביקרו במדגה ובבנק הגנים, וביצעו מעבדות בהנדסה גנטית בצמחים ובפטריות התוקפות צמחים. תודה לכלל מורות ומורי המגמה שליוו את היום העשיר והמושקע, וכן לשאר הצוות שהצטרף לסיוורים במקומות השונים, הבנות למדו דברים רבים ומרתקים בצורה חוויתית ומשמעותית שהשאירה רושם.

מגמת אמנות (יא') ומגמת עיצוב גרפי (י')

יצאו למוזיאון משה קסטל.

הבנות צפו בתערוכה הארצית של בוגרי מגמות האמנות בחינוך הדתי. הסיקו מסקנות בקשר לשימוש בחומר, עיצוב הצורה ובחירת הדימויים לצורך העברת המסר.

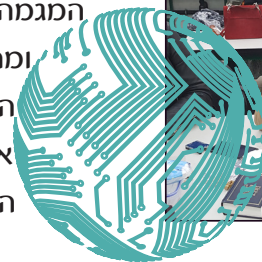
בהמשך צפו בתערוכת היצירות של האמן משה קסטל שהשתמש באבני בזלת טחונות ובתרכובות ונוסחאות סודיות ליצירת ציורים עם דימויים בולטים בעלי חזות ארכאית. בין לבין הן גם ציירו את נופי המדבר המרהיבים דרך החלונות הצופים שבמוזיאון.

מגמת אלקטרוניקה

הבנות עמלו על בניית מערכת אזעקה. מערכת זו מגלה תנועה, קול, לחץ, אור, ונפח של כל אדם ושל כל בעל חיים הלא רצויים במרחב המוגן. הבנות למדו על הרכיבים השונים והעשירו את הידע בתחומים נוספים מעבר למסגרת הלימוד הנדרשת ונהנו מאוד. בנוסף היה יום מאוד פרודוקטיבי ומשמעותי לבנות. כל הבנות של המגמה מכל השכבות התפעלו מהפרוייקט ומהכיבוד העשיר שדאגו להביא מורי המגמה והחברות מכל הכיתות. כל אחת הביאה מבחר מגוון. שיתוף הפעולה היה פורה מהנה ושמת.

מגמת ביולוגיה

בנות כיתות י'-י"א של מגמת ביולוגיה יצאו ליום עיון של נוער שוחר מדע באוניברסיטת ת"א. בנות כיתה י' שמעו הרצאה בנושא מדעי המוח והתמכרות לסמים והרצאה נוספת על חושים מיוחדים בעולם החי. בנות כיתה י"א סיירו במעבדתו של פרופ' יוסי יובל בגן הזיאלוגי בת"א. הבנות שמעו מהדוקטורנטים במעבדה על המחקר שלהם, בו הם חוקרים היבטים שונים בחיי העטלפים ואח"כ מיישמים את מסקנותיהם בבניית מיכשור טכנולוגי. לאחר מכן הבנות שמעו הרצאה בנושא שימוש בוירוסים כתחליף האנטיביוטיקה, ועל טכנולוגיית קריספר.

מגמת פיזיקה

בנות מגמת פיזיקה השכימו קום והדרימו לאוניברסיטת בן גוריון שבבאר שבע.

בנות כתה י' למדו על קרינה קוסמית, על הסכנות האדירות שבה, ועל נפלאות הבריאה כמו שדה מגנטי, ואטמוספירה שמגנות עלינו מפניה. בפעילות המעבדה הבנות התנסו בשבירת אור ע"פ חוק סנל.

בנות שכבת י"א שמעו הרצאה מרתקת על "חומר אפל" ועל עוד כמה סוגיות מסתוריות בפיזיקה שלא פתורות עד עצם היום הזה (בנות - מחכים לכן...!).

בהמשך ביצעו ניסוי ספקטרוסקופיה לחקר הספקטרום של מנורת כספית וגם של פנס הטלפונים הניידים שלהן.

בנות כיתה י"ב הכירו את החלקיקים האלמנטרים, ואת מאיץ החלקיקים CERN, למדו כיצד מסיטים אלקטרונים בשדה מגנטי וגם התנסו בכך בעצמם. הרגישו טמפרטורות נמוכות מאוד (-80 מעלות) תוך כדי שטעמו במבה קפואה בחנקן נוזלי, ולבסוף הקפואו ויצרו מוליך על מרחף.

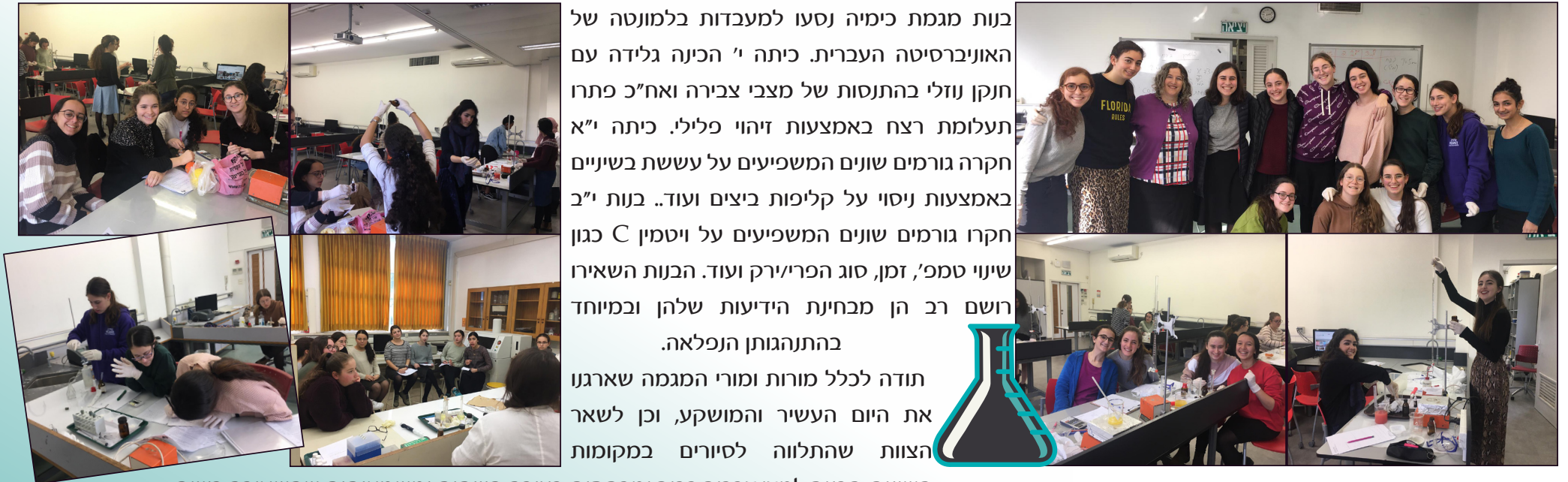
ישר כח לכל הבנות המקסימות על שיתוף הפעולה!

מגמת כימיה

בנות מגמת כימיה נסעו למעבדות בלמונטה של האוניברסיטה העברית. כיתה י' הכינה גלידה עם חנקן נוזלי בהתנסות של מצבי צבירה ואח"כ פתרו תעלומת רצח באמצעות זיהוי פלילי. כיתה י"א חקרה גורמים שונים המשפיעים על עששת בשניים באמצעות ניסוי על קליפות ביצים ועוד.. בנות י"ב חקרו גורמים שונים המשפיעים על ויטמין C כגון שינוי טמפ', זמן, סוג הפרי/ירק ועוד. הבנות השאירו רושם רב הן מבחינת הידיעות שלהן ובמיוחד בהתנהגותן הנפלאה.

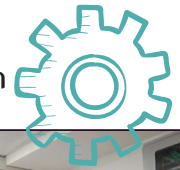
תודה לכלל מורות ומורי המגמה שארגנו את היום העשיר והמושקע, וכן לשאר הצוות שהתלווה לסיורים במקומות השונים, הבנות למדו דברים רבים ומרתקים בצורה חווייתית ומשמעותית שהשאירה רושם.

מדעי החברה

מגמת מדעי החברה יצאה ליום מגמה באוניברסיטת תל אביב, ליום עיון במסגרת נוער שוחר מדע. התלמידות נהנו מהרצאות כגון: אינטליגנציה רגשית, פסיכוביולוגיה, סמים והתמכרויות. זו היתה חוויה לימודית מיוחדת ומרחיבת אופקים.

אסטרונומיה

לכבוד שבוע החלל הישראלי שחל השבוע, תלמידות נבחרת אסטרונומיה השתתפו בהרצאה של האסטרונאוט האמריקאי אריק בו, שהתקיימה ביום שלישי בבוקר במוזיאון המדע. אריק בו סיפר איך הפך מטייס קרב אמריקאי לאסטרונאוט בנאס"א ופירט על שתי טיסות החלל שלו, לתחנת החלל הבינלאומית ובחזרה. ההרצאה הייתה מרתקת!

בנוסף, נבחרת אסטרונומיה זכתה בכבוד להציג מיצג של מופעי הירח שהתלמידות בנו במוזיאון המדע, ביום שלישי במהלך הערב הפתוח לקהל הרחב שהתקיים כחלק מחגיגות שבוע החלל הישראלי.

יישר כוח לתלמידות הנבחרת: אורטל קטן, רעיה חימנבלום, עדי סקטון, פינה דנינוס, חוה חבאבו, נעמה ברייטברד, רעות לפקוביץ, מיכל הרמן, אליענה בלייברג, אביה לזר, ולצוות המורים המלווה את הנבחרת: נורית אהרוני, אסתי אנסבכר וצחי בראון. תודה לכל המשפחות שהגיעו לתערוכה, התעניינו, שאלו שאלות והתנסו במיצג של התלמידות. היה יום חווייתי ומהנה במיוחד!

מזל טוב לזכות שחגגו השבוע את יום הולדתן:

שבת שלום

הרב עודד מייזליש

וצוות האולפנא

